

Høringsuttalelse fra SMB Norge – Forslag til endringer i strålevernloven og strålevernforskriften (strengere regulering av solarier)

SMB Norge ber om at forslaget til ny regulering av solariebransjen utsettes, og at det nedsettes en tverrfaglig arbeidsgruppe bestående av myndigheter og bransjen, som sammen vurderer behovet for nye tiltak på et faglig oppdatert grunnlag.

Vi viser til høringsnotat og høringsbrev fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) datert 30. april 2025. Forslagene innebærer blant annet reklameforbud, tilsynsavgift, krav om bemanning eller elektronisk adgangskontroll (eID), og adgang til stansing av virksomheter ved brudd på alderskontroll.

1. Uforholdsmessige konsekvenser for næringslivet

Et samlet inntrykk fra våre medlemsbedrifter er at de foreslåtte tiltakene i praksis vil gjøre det umulig å drive solarievirksomhet i Norge. Enkelte av våre medlemsbedrifter – som Norsk Solariumsforening, Sun2 Nor AS og Solsenterdrift AS – anslår at så mye som 80 prosent av bransjen vil bli tvunget til å avvikle dersom kravene trer i kraft.

Flere medlemmer rapporterer at det allerede er gjennomført betydelige investeringer i både tekniske løsninger for alderskontroll, advarselsplakater og informasjonsrutiner. Dette er tiltak som ble innført ved siste regelverksendringer og som har kostet virksomhetene både tid og ressurser. Dersom nye krav innføres nå, vil mange risikere å tape alt de har investert i for å tilpasse seg tidligere innstramminger.

2. Bruken av solarium er allerede kraftig redusert

DSAs høringsnotat refererer til høy tilgjengelighet og økt bruk. Dette samsvarer dårlig med nyere data, inkludert Kreftforeningens egne solvaneundersøkelser. Andelen som benytter solarium har ifølge deres tall falt fra 17 prosent i 2014 til bare 5 prosent i 2024.

Samtidig har bransjen gått fra over 2500 virksomheter til et estimert nivå på rundt 120 gjenværende aktører, hvorav majoriteten representeres av to kjeder. Dette tilsier at nåværende

tiltak allerede har hatt betydelig effekt. Det er derfor uforholdsmessig å innføre ytterligere krav som vil tvinge mange av de gjenværende aktørene til å legge ned.

3. Økt risiko for svart soling og helseskadelige alternativer

Ved ytterligere innstramming risikerer myndighetene å presse kundene over til uregulerte og private solariumsløsninger, uten alderskontroll eller informasjonsplikt. Ifølge våre medlemmer er dette allerede i ferd med å skje – noe som direkte undergraver folkehelseperspektivet i reguleringen.

Samtidig rapporteres det om økende bruk av det ulovlige stoffet Melanotan, som distribueres via nettet og gir dokumentert økt risiko for føflekkreft. Et rigid regelverk kan dermed ha motsatt effekt enn ønsket, og føre til økt helsefare, særlig blant unge.

4. Justeringsforslag fremfor full avvisning

Selv om SMB Norge mener det er gode grunner til å sette hele forslaget på vent, vil vi også fremme noen justeringsalternativer:

- Et forbud mot villedende markedsføring og udokumenterte helsefremmende påstander i reklame kan vurderes som et alternativ til et totalforbud mot reklame. Dette er i tråd med modeller brukt i flere andre land, jf. omtale i høringsnotatet (kap. 2.6).
- Krav om bemanning bør utgå, da det i dag finnes gode tekniske løsninger som håndterer det et bemanningskrav er ment å løse. Det finnes i dag meget sikre og gode løsninger for alderskontroll. I tillegg kan det påpekes at det er dokumentert at mange ubetjente solstudioer gir tydeligere og mer konsekvent advarselsinformasjon enn bemannede steder.
- I stedet for ny tilsynsavgift og kommunal plikt, kan DSA vurdere mer målrettede, risikobaserte tilsyn med de gjenværende aktørene.

5. Behov for faglig og praktisk gjennomgang

På bakgrunn av informasjonen over mener vi at det er faglig og politisk uheldig å gjennomføre dette forslaget uten en bredere og oppdatert vurdering. Det er på tide å opprette et utvalg hvor helsemyndigheter, strålevernsmyndigheter og representanter fra solariebransjen

sammen vurderer om det finnes grunnlag for nye tiltak, og hvilke løsninger som faktisk virker etter hensikten.

Avsluttende kommentar

SMB Norge støtter myndighetenes mål om bedre folkehelse og færre hudkrefttilfeller. Men tiltak må bygge på oppdatert kunnskap, stå i forhold til risiko, og ikke rive ned en lovlig næring med lang historikk og høye krav til sikkerhet. Vi oppfordrer DSA og Helse- og omsorgsdepartementet til å utsette forskriftsendringen og vurdere en mer balansert og kunnskapsbasert vei videre.

Med vennlig hilsen

På vegne av SMB Norge

Ulf Isak Leirstein

Leder for politikk og organisasjon